

Boekverslag Scholieren.com

Mammoet op zondag door Maarten 't Hart

anoniem

Mammoet op zondag

Zakelijke gegevens

Maarten 't Hart

Mammoet op zondag. Autobiografische verhalen, Amsterdam, Arbeidspers 1985, 8e druk, 246 bladzijde (1e druk 1977)

Genre: autobiografische verhalen

Eerste reactie:

Ik wilde nog een moderne verhalenbundel en Maarten 't Hart werd mij aangeraden.

Win een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: internationaal hoger onderwijs Breda

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door:
NHTV Internationaal
hoger onderwijs
Breda

scholieren
.com

Ik vond het een leuk boek om te lezen maar sommige verhalen waren wel wat langdradig wat het saai maakte. Eigenlijk lijken alle verhalen op elkaar, hij heeft het over liefde, wetenschap, zijn jeugd en de natuur. Het zijn autobiografische verhalen maar ze zijn toch wat onwettelijk vind ik (hij zegt bijvoorbeeld dat ineens zonder rede hij een klap kreeg of zijn oor werd omgedraaid door een wildvreemde en ook krijgt hij heel veel aandacht van vrouwen) ik kan daar niet echt een voorstelling bij krijgen.

Verdieping:

Samenvatting:

Het boek bestaat uit 18 verhalen. En de verhalen zijn gemiddeld 14 bladzijde. Alle verhalen zijn vanuit de ik-vorm geschreven, het zijn moderne verhalen. Overeenkomsten: hij praat in zijn verhalen veel over vrouwen (liefde), zijn jeugd, en zijn passie voor de natuur. Zijn verhalen geven een trieste indruk. Hij staat niet echt positief in het leven en haalt zichzelf een beetje naar bededen in zijn verhalen. In al zijn verhalen hebben de meisjes waar hij verliefd op word donker of zwart haar , donkere ogen en krullen.

Onderzoek van de verhaaltechniek:

- Mammoet op zondag (blz. 7)
- Derde liefde (blz. 16)
- Engagement (blz. 68)
- Rat op rum (blz. 134)
- Microklimaat (blz. 79)

Mammoet op zondag:

Maarten was nog jong en moest die zondag naar de kerk. Zijn vriendje Karelkje stond bij het raam en vertelde Maarten dat de Mammoet kwam. (de Mammoet was een schip dat eens in de zoveel tijd langs de haven kwam). Maarten wilde wel meegaan (mede omdat daar Els zou zijn, het meisje waarop hij verliefd was) maar mocht niet van zijn ouders want hij moest mee naar de kerk, ze waren strenggelovig.

In de kerk aangekomen zaten ze met weinig mensen omdat iedereen naar de Mammoet ging kijken waardoor Maarten nog jaloers werd op diegene die wel waren gaan kijken. Na de kerk hoorde Maarten iedereen zeggen hoe indrukwekkende Mammoet was en Maarten mocht van zijn vader nog snel op de fiets kijken. (Fietsen mocht niet op zondag maar voor 1 keer werd er een

uitzondering gemaakt) Maarten voelde zich heel schuldig dat hij aan het fietsen was want dat was zondigen. Naarmate de fietstocht vorderde werd hij angstig, zelfs zo angstig dat hij niet meer verder fietste en viel in het gras. Hij dacht aan het Droogdok (de Mammoet) maar hij bleef liggen en keek naar de vogels en de lente die eraan kwam...

Derde liefde

Maarten hoorde zijn moeder praten over het nieuwe meisje dat werkte bij de schoenmaker. Ze had make-up op en gelakte nagels wat zondigen was in die tijd. Dat maakte Maarten nieuwsgierig en hij liep erlangs. Toen hij haar zag vond hij haar indrukwekkend en werd verliefd op haar. Hij bedacht dat hij elke middag op dezelfde tijd langs kon lopen en zwaaien zodat het net leek of hij uit school zou komen dus het niet op zou vallen dat hij voor haar kwam. Het wuiften naar haar maakte hem zo gelukkig maar tegelijkertijd voelde hij dat hij zondigde wat hem bang maakte. Dit ging wekenlang zo door tot op kerstmis. Hij was vroeger uit school en zag haar staan bij de bushalte. Ze raakte aan de praat en ze vertelde dat ze ontslagen was en nu naar huis ging. Maarten zei dat hij ook met de bus mee moest (hij had bedacht alleen maar hier te staan en als ze met de bus weg zou rijden zou hij naar huis gaan) maar ze vroeg waar hij heen moest en hij loog naar de Bommeer wat vlakbij haar huis bleek te zijn. Hij probeerde er nog onder uit te komen door te zeggen dat hij geen geld had en loog dat hij stond te wachten op zijn nichtje die het zou betalen. Ze besloot voor hem het kaartje te betalen en nu kon hij er niet meer onderuit, hij ging met haar mee de bus in en voelde zich intens gelukkig maar ook weer niet omdat hij zoveel had gelogen wat zondigen was. Toen ze uitstapte liepen ze nog een tijdje samen waarna hij zei dat hij het nu alleen wel kon vinden. Hij kreeg nog een kus en ze verdween.

Hij bleef alleen achter en moest naar huis lopen want het was een enkele reis die ze had betaald. Thuisgekomen vroeg zijn moeder hoe hij aan de lippenstift op zijn wang kwam en hij loog dat het door de zus van zijn vriendje Daan kwam die dat zomaar deed. Weer had hij gelogen en hij voelde zich ontzettend schuldig...

Engagement

Maarten werd opgebeld door een vrouw die zijn boek had gelezen over ratten. Achter haar huis was het opgebroken en er liepen ratten. Ze wilde de ratten gaan voeren omdat ze het zulke leuke beesten vond. Ondanks dat hij het geen verstandig idee vond gaf hij haar toch tips. De vrouw belde elke week om de vorderingen te vertellen en adviezen te vragen. Maarten voelde zich er niet prettig bij omdat ratten ook ziektes kunnen overbrengen en het uit de hand liep. Ze nam er zelfs eentje in huis en Maarten gaf haar aanwijzingen hoe ze er dan het beste mee om kon gaan, maar hij voelde zich er niet prettig bij. Na vele telefoongesprekken werd de rat (genaamd Archibald) steeds agressiever en begon het gezin te

terroriseren. Hij viel mensen aan en joeg het bezoek weg. Enkele dagen later werd Maarten opgebeld door haar man met het verzoek dat hij de rat moest komen ophalen omdat het zijn fout was dat Archibald in huis was genomen. Hij had immers het boek geschreven waardoor de vrouw verliefd werd op de beestjes. Maarten ging met een aantal vrouwtjes ratten die paringsberied waren naar het huis toe. Onderweg dacht hij dat het misschien een grap zou zijn maar dat bleek niet waar te zijn. Hij moest bij de familie naar boven want hij zat op de slaapkamer opgesloten en had al drie dagen niet gegeten. Maarten was angstig maar ging naar binnen. Er werd niet aangevallen waarop hij de vrouwtjes ratten losliet en daarmee Archibald kon vangen.

Rat op rum:

Maarten werd gebeld door een bedrijf dat vroeg of Maarten kon vertellen wat voor soort rat ze hadden gevonden. Er was namelijk een rat in 60.000 liter rum gevonden. Hij ging naar hun kantoor en kwam terecht in een gezelschap van 8 mannen in pak en de man die had gebeld. Het was allemaal heel officieel en de rat werd in een pot binnengebracht. Maarten bekeek het en vertelde dat het een rijstrat was en dat hij verdronken was. De mannen schreven alles op wat hij zei, maar het was nog een raadsel waarvoor ze dit zo graag wilde weten. Daarna gingen ze naar het schip waar de rum vandaan kwam en er werd laten zien waar de rat was aangetroffen. Er werden nog een aantal vragen gesteld, of de rat hier zou kunnen overleven, of het 15 dagen zonder voedsel kon enz. Na al deze vragen gingen zij weer terug maar met weinig resultaat. Wat het geval bleek te zijn was dat de rum onverkoopbaar was omdat de rat erin had gedreven en er nu een verlies was van 400.000 gulden. Er moest nu bekeken worden wiens schuld het was dat de rat daarin zat en welke verzekering dit bedrag moest gaan uitbetalen. Maarten was wel blij dat hij niet kon zeggen waar de rat precies vandaan kwam en dus wiens schuld het zou zijn.

Microklimaat

Maarten was ingedeeld voor een practicumdag met het miesje waarop hij verliefd was. Dit kwam omdat ze na elkaar op de lijst van het alfabet stonden. Het eerste practicum was het verven van mieren. Hij kon zijn ogen niet van haar afhouden en toen hij iets zei over het practicum reageerde ze heel gemeen. Ze bleef naarmate de dag vorderde steeds gemene dingen zeggen. Ze zei dat ze zag dat hij verliefd op haar was en ze vond het irritant dat hij naar haar keek. Hij bleef kijken waarna ze zei: 'Kijk niet zo hongerig naar me'. Hij werd woest en ging door met het mieren verven maar hij praatte het goed voor haar in zichzelf en dacht dat hij wel met haar wilde lunchen misschien. Maar dat ging niet door. Na de lunch probeerde hij een gesprek aan te gaan maar ze reageerde weer heel gemeen. Die avond moest het gedrag van rupsen worden beschreven. Maar zij had al gezegd dat ze

niet zou komen anders zou ze kou vatten dus moest Maarten alleen. Het begon alleen keihard te regenen maar hij hield vol. In de nacht moest er nog een practicum gedaan worden het klimaat meten. Nu was ze wel aanwezig en ze begonnen. Het werd steeds slechter weer en begon ook te onweren. Hij zei dat ze haar windpaal moest neerleggen maar ze zei dat hij zich er niet mee moest bemoeien. Hij trok hem toen zelf maar om, en het werd steeds slechter weer en het was niet veilig om te blijven. Zij werd bang en Maarten trok maar mee (verwachtend dat ze zou tegenstribbelen) maar ze was willoos en liep mee. Hij bracht haar naar de tent (thuisbasis) en zei dat ze hem door zijn optreden heeft leren waarderen en gaf hem een kus.

Verschillen:

- In Derde liefde en Mammoet op zondag is hij nog een kind. In de andere drie verhalen is hij volwassen
- Engagement, Derde liefde, Mammoet op zondag, Rat in rum hebben een open einde. Microklimaat heeft wel een einde (hij is gewaardeerd en daar ging het om)

Overeenkomsten:

- Engagement, Derde liefde en Mammoet op zondag zijn treurige verhalen. Bij alledrie kreeg ik een treurig gevoel.
  - Bij Engagement en Rat in rum gaat het om ratten. Hij heeft een boek geschreven en weet er daardoor veel van wat je terugvindt in deze verhalen.
  - Engagement en Derde liefde gaan allebei over de liefde, beide vrouwen hebben donker haar met krullen. (zoals overgens in al zijn verhalen)
- Ik heb deze 5 verhalen uitgekozen omdat deze mij het meeste aanspreken. Nadat ik het boek uithad bleven deze in mijn hoofd zitten.

Thema's die overeenkomen:

- onbereikbare liefde (Derde liefde † de vrouw is veel ouder, en het is een zonde om haar te spreken, Microklimaat † populair meisje die iedereen kan krijgen en hem niet wil)
- liefde voor de natuur (Microklimaat † hij zit op een circus oecologie, Mammoet op zondag † hij gaat in het gras liggen kijkend naar de opkomende lente,
- liefde voor ratten (Engagement † schreef boek over ratten en kreeg hier reactie op, Rat op rum † hij wordt geroepen als expert)
- zijn strenge opvoeding (Derde liefde † volgens zijn opvoeding was deze vrouw zondig, Mammoet op zondag † iedereen ging naar de Mammoet maar hij moest naar de kerk)
- eenzaamheid (Mammoet op zondag † hij mocht niet de andere wel zaten alleen in de kerk, Derde liefde † hij moest terug lopen vanaf Bommeer en voelde zich ineens alleen op de wereld, Microklimaat † het meisje wil niet tegen hem praten en

hij moet 1 proef alleen doen in de regen)

2. Thematiek

1. Eenzaamheid

De volgende facetten (= aspecten) zijn daarbij relevant:

- a. Fundamentele (= tot de grondslag van het leven behorende), geaccepteerde en daarom soms - min of meer - "gelukkige" eenzaamheid: solipsisme.
- b. De onmogelijkheid van duurzaam contact tussen mensen.
- c. Hopeloze verliefdheid.
- d. Vervreemding van vrienden.

2. Het gereformeerde geloof

Het gaat met name om de aspecten:

- a. Afrekening met deze religie en het milieu.
- b. Schijnheiligheid.
- c. Zondebesef.
- d. Schuldgevoel.

3. Klassieke muziek

Diepgaande interesse in deze cultuuruiting; vooral in het werk van Bach, Mozart en Schubert.

4. Literatuur

Citaten (= letterlijke aanhalingen), parafrazen (= omschrijvingen in eigen woorden) en namen van grote nationale en internationale auteurs duiden op warme belangstelling voor de belletrie (= schone letteren; letterkunde).

5. Natuur

Veel aandacht voor natuurbeschrijvingen; soms met symbolische implicaties (= bijbetekenissen).

Beoordeling:

Microklimaat vond ik het mooiste verhaal. Het was een treurig verhaal maar met een leuk einde. Het meisje was heel gemeen maar op het einde waardeerde ze Maarten toch. Dat vond ik heel mooi.

Derde liefde vond ik ook een leuk verhaal, maar ik vond het een beetje raar dat een volwassen vrouw zomaar een jochie van 9 meeneemt in de bus en voor hem betaald terwijl ze elkaar niet kennen. Dat vond ik wat ongeloofwaardig.

Mammoet op zondag vond ik ook een mooi verhaal om te lezen. Het gaf me een triest gevoel omdat hij niet mocht kijken naar de Mammoet en zijn vriendje wel. Engagement was wel een leuk verhaal maar wel erg vergezocht. Ik kan niet

geloven dat iemand een wilde rat in huis neemt nadat diegene een boek heeft gelezen en dan ook nog doodleuk met de schrijver erover gaat bellen, elke week. Rat in rum was een beetje saai en langdradig, ik had allang door waarom ze wilde weten wat voor rat het was, maar Maarten deed er nog 3 bladzijde over om erachter te komen.

Het is een leuk verhalenbundel om te lezen al lijken de verhalen qua stijl wel veel op elkaar. Het is allemaal wel triest geschreven waardoor je er niet een goed gevoel bij krijgt maar dat is juist wel mooi. Ik zou hem wel aanraden aan anderen omdat het makkelijk te lezen is en het leuk is om te weten wat Maarten in zijn leven heeft meegemaakt. Je merkt wel heel goed dat het verhalen zijn die wel echt gebeurt zijn omdat er niet hele spannende dingen of avontuurlijke dingen in gebeuren.

Alhoewel ik sommige dingen in de verhalen een beetje onwerkelijk vond zoals bij Engagement dat er echt een vrouw een wilde rat in huis had genomen en het gezin geterroriseerd werd. Zo zaten er nog wel meer onwerkelijke dingen in het boek wat het minder leuk maakt om te lezen.

Maarten 't Hart wordt geboren op 25 november 1944 in Maassluis. Na de lagere school gaat hij naar de HBS en vervolgens studeert hij biologie in Leiden. Na het afronden van zijn studie krijgt hij een baan als etholoog aan de Leidse universiteit. In 1971 debuteert hij onder het pseudoniem Martin Hart met de roman Stenen voor een ransuil. In 1973 schrijft hij Ik had een wapenbroeder. In 1975 krijgt hij de Multatuliprijs voor zijn roman Het vrome volk. In 1978 volgt Een vlucht regenwulpen dat werd verfilmd in 1981. De aanleiding tot het schrijven van De kroongetuige (1982) stamt uit Maartens studententijd. Enkele medestudenten maakten een film getiteld 'Moord in het museum'. De opnamen werden gemaakt in het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie (Leiden), waarover het gerucht ging dat er een lijk in een pot alcohol verborgen zou zijn geweest. Over dit gegeven besloot Maarten ooit een boek te schrijven. Maartens werk kenmerkt zich door autobiografische elementen. De gebeurtenissen spelen zich vaak af in een streng godsdienstig milieu, waaraan de hoofdfiguur moeilijk kan ontsnappen. Ook het thema 'anders zijn' (met name door homoseksualiteit) komt in veel van zijn romans en proza naar voren.

Functie van het schrijven

't Hart schrijft vooral om twee redenen:

1. Uit afschuw over de banale (= alledaagse) werkelijkheid; de schrijver kan deze realiteit transformeren (= veranderen) en verfraaien. Het verleden wordt daarbij opgeroepen. Dit werkt geenszins therapeutisch ("van je af schrijven") zoals vaak beweerd wordt, maar leidt veeleer tot depressiviteit (= neerslachtigheid) ("naar je

toe schrijven”).

2. Het anticiperend (= vooruitlopend) verwerken van zaken die nog niet gebeurd zijn, maar kunnen gebeuren. Dat wil zelfs zeggen dat een auteur profetisch (= voorspellend) kan schrijven: puttend uit een mogelijke toekomst (en niet uit het verleden).

Vgl. science fiction (bijv. Jules Verne).